

"Hakaik-i imaniyeden bir meselenin inkişafını, binler ezvak ve mevacid ve keramata tercih ederim." cümlesini açıklar mısınız?

Ezvak, mevacid ve kerametler, tarikat erbabının manevi kemalat ve terakkisinde birer müşevvikdir. **Asıl maksat; iman hakikatlerine ulaşmaktır.** İman hakikatlerinin inkişaf etmesi ve vuzuha kavuşmasıdır.

Hâl böyle iken, bazı tarikat erbabı müşevvik kuvvet olan zevk ve kerametleri, asıl maksat olan iman hakikatlerinin yerine koymuş ve onu asıl hedef tutmuşlar. Bu da ihlase zıt olduğu için asıl hedefe ulaşamamışlar.

İşte [İmam-ı Rabbanî](#) gibi manevi tabipler, bu gibi inhirafları ve sapmaları tadil etmek ve ruhani seyir içinde olan müritleri doğruya sevk etmek için, böyle kaideler ve düsturlar vazetmişlerdir. Maksad ile maksada gitmeye vesile olacak şeylerin birbiriyle karıştırılmamasına dikkat çekmişlerdir.

Maksadı İstanbul'a gitmek olan bir yolcu, yolculuğun rahat geçmesi için yol kenarlarındaki konaklama yerlerine takılıp kalsa, oradaki geçici zevklere müptela olsa, asıl maksadını yani İstanbul'u unutsa, bu bir inhiraf ve sapma olur. İşte burada işaret edilen nokta burasıdır.